

MEMORANDUM VERKIEZINGEN 2014

voorstellen van deMens.nu

EUROPA

- ⤴ Seculiere wetten in Europese instellingen
- ⤴ Verdediging van rechtsstaat, democratie en mensenrechten
- ⤴ Onderzoeksbeleid
- ⤴ Buitenlandse betrekkingen

ENGLISH VERSION INSIDE
VERSION FRANÇAISE À L'INTÉRIEUR

De verkiezingskoorts stijgt. Politici warmen zich op voor de sprint naar de stembus, maar ook het middenveld en de media laten van zich horen. In deze drukke maar inspirerende periode probeert iedereen mee de stippellijnen uit te tekenen van het beleid van morgen. Met dit Memorandum wenst ook **deMens.nu** de beleidsmakers duidelijk te maken **waar het voor staat en wat het graag verwezenlijkt wil zien** in het Vlaanderen, Brussel, België en Europa van de toekomst. Wat er beter kan, voor elke mens, in het hier en nu.

DeMens.nu is de naam waaronder Unie Vrijzinnige Verenigingen vzw (UVV) communiceert. DeMens.nu treedt in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op als officiële spreekbuis voor het georganiseerd vrijzinnig humanisme. Als **koepel van Nederlandstalige vrijzinnig humanistische verenigingen in Vlaanderen en Brussel**, zorgt deMens.nu voor de uitbouw van de vrijzinnig humanistische gemeenschap en de verspreiding van het vrijzinnig humanistisch gedachtegoed.

Samen met zijn Franstalige zusterorganisatie, de Centre d'Action Laïque (CAL), vormt deMens.nu de **Centrale Vrijzinnige Raad (CVR)**, de **wettelijk erkende representatieve organisatie** voor de niet-confessionele vrijzinnig humanistische levensbeschouwelijke gemeenschappen van **België**.

In zijn **aanbevelingen naar de politici en beleidsmakers**, vertrekt deMens.nu vanuit de vrijzinnig humanistische waarden waarvoor het reeds jaren ijvert: vrij onderzoek, de mens die centraal staat, de scheiding van kerk en staat, zelfbeschikkingsrecht, solidariteit... Vanuit deze waarden denkt deMens.nu een nuttige **bijdrage** te kunnen leveren tot de **oplossing van een aantal maatschappelijke en politieke problemen**. Democratie is de politieke sokkel waarop deze waarden gedragen worden. De oproep tot een sterke en breed gedragen democratie is dan ook gebeiteld in elk van de volgende voorstellen.

Er zijn veel mensen seculier, al weten ze het soms zelf niet. Het is het geval voor zij die vinden dat levensbeschouwing een persoonlijke aangelegenheid is en dat enkel de scheiding van kerk en staat een neutraal raamwerk kan bieden voor iedereen, gelovig of niet-gelovig. Secularisme is evenwel ook een zaak van waarden. Het secularisme verdedigen, is streven naar vrede, vrijheid, emancipatie, gelijkheid en solidariteit. Geïnspireerd door deze fundamentele waarden, nodigt de Centrale Vrijzinnige Raad (CVR) de Europese Unie uit om ten bate van iedereen met volgende thema's rekening te houden.

Seculiere wetten in de Europese instellingen

Europa en zijn instellingen zijn idealiter onafhankelijk van filosofische of religieuze opinies, uitgedrukt door individuen of drukingsgroepen, en worden geacht elke inmenging van kerken in de politieke sfeer te weigeren.

Religieuze factoren mogen geenszins de politieke keuzes en de organisatie van de samenleving beïnvloeden. Sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon in 2009 houden de Europese instellingen op grond van artikel 17 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU) een “open, transparante en regelmatige” dialoog met kerken en niet-confessionele organisaties. Maar ondanks een recente herschikking ten gunste van de niet-confessionele organisaties, geeft men duidelijk de voorkeur aan de dialoog met de kerken.

De CVR vraagt aan de Europese instanties:

- het principe van de scheiding tussen kerk en staat met de nodige scrupules te eerbiedigen;

- het secularisme te blijven verdedigen tegenover zij die geneigd zijn terug te komen op het verworven karakter van de mensenrechten: gendergelijkheid, halebirechten (lesbiennes, homo's, biseksuelen en transgenders), de vrijheid van geweten en meningsuiting, seksuele en reproductieve rechten van vrouwen, seksuele opvoeding, bevordering van vrij onderzoek, toegang tot onderwijs voor allen...;
- duidelijke richtlijnen te bepalen voor de toepassing van artikel 17 VWEU door de Europese instellingen, zowel in termen van keuze van gesprekspartners als in termen van de onderwerpen die kunnen worden besproken, conform het verzoek van de Europese Ombudsman;
- te ijveren voor volledige transparantie en een goed evenwicht bij de samenstelling van de deskundige en de ethische commissies die de Europese instellingen bijstaan.

Verdediging van rechtsstaat, democratie en mensenrechten

Sinds 1980, en zeker sedert de financiële crisis van 2008, hebben populistische partijen zich vermenigvuldigd in Europa. Ze vallen de democratie in haar fundamentele aan en bieden geen geloofwaardig alternatieve politiek. Als symptomen van een groeiende volkswede tegen de economische crisis, versterken deze bewegingen de sociale spanningen alsook het wantrouwen van de burger tegenover de traditionele democratische processen. Ze zijn ook rechtstreeks betrokken bij de trivialisering van racistische, xenofobe en homofobe uitspraken en het in diskrediet brengen van het Europees project. De situatie noopt tot een sterk en overlegd Europees antwoord.

De CVR vraagt aan de Europese Unie:

- de fundamentele waarden van de Europese Unie te verdedigen en met behulp van diplomatieke en legale middelen streng op te treden tegen de lidstaten die deze waarden schenden en afwijken van de gemeenschappelijke Europese regels alsook een onafhankelijke instantie in het leven te roepen die toeziet op het respect van de lidstaten voor de waarden;
- een gecoördineerde strategie te voeren tegen de opkomst van het fundamentalisme en populistische partijen van welke strekking ook;

- binnen alle Europese instellingen (Commissie, Raad en Parlement) een proactieve houding aan te nemen om het dispositief van antidiscriminatie in de Europese Unie te vervolledigen;
- de staten ertoe aan te zetten alle nationale wetten tegen blasfemie op te heffen zoals aanbevolen door de Raad van Europa;
- de sociale en economische rechten te garanderen, in het bijzonder in de lidstaten die hard worden getroffen door bezuinigingsmaatregelen vanwege de Europese en de internationale instellingen;
- om het behoud of het creëren van hoogwaardige openbare diensten te verdedigen;
- om het Europese burgerschap en de actieve bijdrage van de burgers aan de openbare besluitvorming te bevorderen.

Onderzoeksbeleid

Dit beleid moet vrij zijn van religieuze overtuigingen en voorschriften. De enige leidraden bij het voeren van wetenschappelijk onderzoek zijn de rede, het experiment en het bewijs, binnen het kader van de ethiek.

De CVR vraagt:

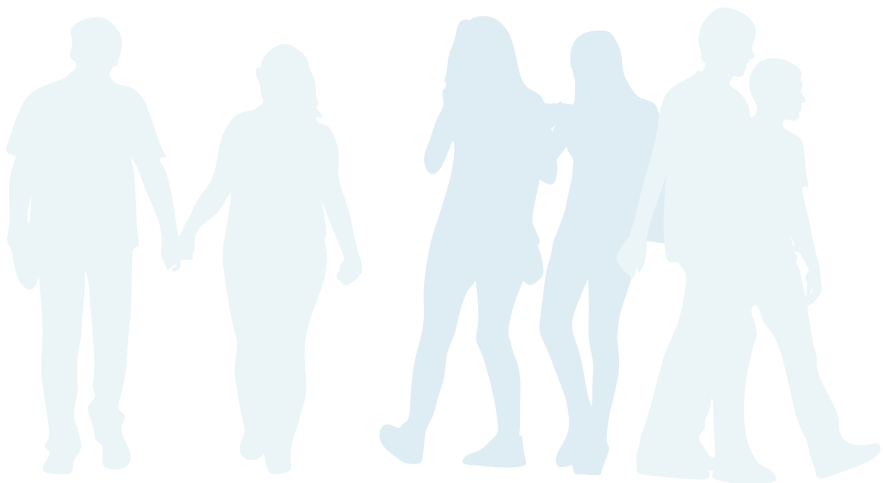
- het vrij onderzoek als basis van wetenschappelijke research te verdedigen. Vrij Onderzoek moet worden begrensd door de middelen, de openbare orde en de wet die een weerspiegeling is van democratisch besloten maatschappelijke keuzes;
- te weerstaan aan de pogingen van sommige religieuze organisaties om de ontwikkeling van het Europese onderzoek te belemmeren in naam van voorgescreven dogma's, wat niet valt onder de consensus binnen de Europese Unie;
- het onderzoek te voeren op basis van criteria van algemeen belang en niet uitsluitend op grond van economische criteria.

Deze moeten zich inschrijven in het kader van de mensenrechten en het internationaal recht (meer bepaald het humanitaire), de individuele vrijheden en de afwijzing van alle vormen van discriminatie op grond van geslacht, seksuele geaardheid, afkomst of overtuigingen.

De CVR vraagt:

- dat elk toetredend lid de eerbiediging van de mensenrechten en de rechtsstaat onderschrijft;
- ervoor te zorgen dat de samenwerkingsverbanden van de Europese Unie – in het bijzonder met landen in het Zuiden – veeleisende voorwaardelijkheidsclausules inzake democratie bevatten;
- de vrijheid van geweten en overtuiging te promoten bij de buitenlandse betrekkingen van de Europese Unie. Dit houdt de verdediging in van de vrijheid om niet te geloven en de vrijheid om te veranderen van levensbeschouwing;
- bijzondere aandacht te besteden aan het decriminaliseren van godslastering en aan de verdediging van de vrijheid van meningsuiting tegenover godsdienstige en filosofische overtuigingen.

ENGLISH EUROPE

- 👉 Secularism and European institutions
- 👉 The defense of the rule of law, democracy and human rights
- 👉 Scientific research policy
- 👉 International relations

Many people are humanist without knowing it. They believe that religion is above all a matter of private concern and that only separation between the state and religion can provide an impartial framework to accommodate everybody, religious or not. Because humanism is also about values, about how to conduct one's life in the best possible way, promoting peace, freedom, equality and solidarity, the European Humanist Federation (EHF) believes that the EU should take the following considerations into account for the benefit of all European citizen.

Secularism and European institutions

EU institutions must remain independent of all religions and beliefs. Individual EU office-holders must assiduously maintain neutrality in their public and official pronouncements and behaviour, whatever their personal beliefs.

Every citizen has the right to believe or not, which is a private matter, but it is necessary to ban any religious influence on policies and on the organization of the society itself. Since the implementation of the Lisbon Treaty in 2009, the European institutions are required to conduct “an open, transparent and regular dialogue” with churches and non-confessional organisations. Too often the non-religious have been ignored or given inferior treatment, though an EHF complaint to the EU Ombudsman has produced some improvement recently.

EHF believes that:

- The EU must fully respect the principle of the separation of public institutions and churches;
- The EU must remain vigilant to defend secularism against those who attack – directly or indirectly – fundamental rights such as gender equality, LGBT rights, freedom of thought and expression, sexual and reproductive rights of women, sexual education, freedom of scientific research, access to education for all etc.;

- The EU must clarify its guidelines regarding the implementation of Article 17 TFEU by the European institutions, covering (for example) who is allowed to take part and what topics are discussed;
- The EU must guarantee complete transparency in appointments to expert and ethical committees assisting the working groups of the European institutions.

The defense of the rule of law, democracy and human rights

Populist movements have been growing in Europe for more than 20 years and the financial and economic crisis exacerbates the problem. They attack democracy in depth and do not constitute a credible political alternative. They exacerbate social tensions and popular suspicion of democratic processes. They also contribute to the spread of racist, xenophobic and homophobic attitudes which undermine the European project. Such situation demands a strong and coordinated European answer.

The EHF calls on the EU:

- To uphold the fundamental values of the Union and to act by all diplomatic and legal means against Member States violating these values and derogating from common EU rules and to set up a rule of law mechanism (“Copenhagen Commission” or high-level group) to ensure compliance with the rule of law by all Member States;
- To set up a coordinated strategy to fight against the spread of fundamentalism and populist parties;
- To adopt a pro-active attitude in all its institutions (Commission, Council and Parliament) in order to complete its system of anti-discrimination legislation;
- To press for removal of all national laws against blasphemy as recommended by the Council of Europe;
- To defend economic and social rights of European citizens, especially in the Member States that are most exposed to austerity measures imposed by international institutions;
- To defend the maintenance or the creation of high-standard public services;
- To promote European citizenship and the active contribution of citizens to the public decision-making process.

Scientific research policy

Scientific research policy must be free from religious vetoes. Scientific research should be guided only by reason, experimentation and demonstration subject to ethical approval by impartial bodies.

EHF calls on the EU:

- To defend freedom of inquiry as the basis for scientific research: its limitations are those of means, public order and the law itself which is the result of societal choices democratically decided;
- To resist to the attempts of some religious organisations to obstruct the development of European research on the basis of religious doctrine;
- To take into account, in its decision process, the criteria of general interest that European research must necessarily involve. The priorities of this research should not be based only on economic criteria.

International relations

International relations should respect human rights, individual freedoms guaranteed by the state and reject all forms of discrimination including those based on gender, sexual orientation, ethnic origin, religion or beliefs.

EHF calls on the EU:

- To pay a special attention for respect for human rights and the rule of law in any future accessions to the European Union;
- To ensure that cooperation agreements of the European Union contain strong clauses of democratic conditionality;
- To adopt a proactive approach to promotion of freedom of conscience and religion among the partners of the European Union, which implies the freedom not to believe and the freedom to change one's belief;
- To defend freedom of expression which includes freedom to criticise religious and philosophical beliefs, and to advocate for the suppression of blasphemy laws in the world.

FRANÇAIS EUROPE

- 👉 La laïcité des lois et des institutions européennes
- 👉 La défense de l'État de droit, de la démocratie et des droits de l'Homme
- 👉 La politique de la recherche
- 👉 Les relations extérieures

Beaucoup de personnes sont laïques, parfois même sans le savoir. C'est le cas de tous ceux qui pensent que la religion est avant tout une question personnelle et que seule la séparation des États et des religions peut fournir un cadre impartial qui inclut tout le monde, croyant ou pas. Mais la laïcité est aussi une question de valeurs. Défendre la laïcité, c'est conduire sa vie en promouvant la paix, la liberté, l'émancipation, l'égalité et la solidarité. Inspiré de ces valeurs fondamentales, le CAL invite donc l'Union européenne à prendre en compte les éléments suivants, au profit de tous.

La laïcité des lois et des institutions européennes

L'Europe et ses institutions doivent conserver leur indépendance face aux opinions philosophiques ou religieuses exprimées par des individus ou relayées par des groupes de pression, en refusant toute ingérence des Églises dans la sphère politique.

Le fait religieux ne peut en aucun cas influencer les choix politiques et d'organisation de la société. Depuis l'entrée en vigueur du Traité de Lisbonne en 2009, les institutions européennes dialoguent avec les Églises et les organisations non confessionnelles sous l'Article 17 du Traité de fonctionnement de l'UE (TFUE) qui mentionne un dialogue « ouvert, transparent et régulier ». Or, malgré un récent rééquilibrage en faveur des organisations non confessionnelles, la mise en œuvre de ce dialogue a fortement privilégié les Églises.

Le CAL demande aux instances européennes :

- De respecter scrupuleusement le principe de la séparation Églises/État;
- De défendre la laïcité face à ceux qui pourraient être tentés de revenir sur les acquis des droits de l'Homme : égalité des sexes, droits des personnes LGBT (lesbiennes, gays, bisexuels et transgenres), liberté de conscience et d'expression, droits sexuels et reproductifs des femmes, promotion de la recherche libre, accès à l'éducation pour tous, etc.;

- De préciser les lignes directrices de la Commission européenne relatives à la mise en œuvre de l'Article 17 du TFUE, tant dans les modalités de choix des interlocuteurs que dans les thèmes qui pourraient être débattus, comme l'a demandé le Médiateur européen;
- Une transparence complète et équilibrée dans le processus de composition des groupes d'experts et des comités éthiques qui collaborent avec les institutions européennes.

🌊 La défense de l'État de droit, de la démocratie et des droits de l'Homme

Depuis les années 1980, mais surtout depuis la crise financière de 2008, des mouvements populistes se sont multipliés en Europe. Ils attaquent la démocratie en profondeur et représentent un risque grave pour nos institutions et l'État de droit. Symptômes d'une colère populaire grandissante à l'égard de la crise économique, ces mouvements exacerbent les tensions sociales et la méfiance des citoyens vis-à-vis des processus démocratiques traditionnels. Ils participent également d'une banalisation des propos racistes, xénophobes et homophobes et décrédibilisent le projet d'une Europe citoyenne. Cette situation nécessite une réponse européenne forte et concertée.

Le CAL demande à l'UE :

- De défendre les valeurs fondamentales de l'Union européenne, d'agir avec fermeté, par tous les moyens diplomatiques et légaux, à l'encontre des États membres qui violent ces valeurs et dérogent aux règles européennes communes et de mettre en place un mécanisme indépendant de défense de l'État de droit (« Commission de Copenhague » ou groupe de haut niveau) pour veiller au respect de ces valeurs par les États membres;
- De mettre en place une stratégie coordonnée de lutte contre la progression des intégrismes et des partis populistes de tous bords;
- D'adopter une attitude proactive au sein de toutes les institutions européennes pour compléter le dispositif anti-discriminations de l'Union européenne;

- D'inciter les États membres à supprimer les lois nationales contre le blasphème comme le recommande le Conseil de l'Europe;
- De garantir les droits économiques et sociaux notamment dans les États membres durement affectés par les mesures d'austérité imposées par les institutions européennes et internationales;
- D'assurer le maintien ou la création de services publics de qualité;
- De promouvoir la citoyenneté européenne et la participation active des citoyens à la prise de décision publique.

La politique de la recherche

La recherche scientifique doit être libre et rester étrangère aux convictions et prescrits religieux. Les seuls guides à la finalité de la recherche sont la raison, l'expérimentation et la démonstration, dans le cadre des dispositions légales en matière d'éthique.

Le CAL demande :

- La liberté absolue de la recherche scientifique : ses limites sont celles des moyens, de l'ordre public et de la loi qui elle-même résulte du choix de société démocratiquement décidé;
- De contrer les tentatives de certaines organisations religieuses qui entravent le développement de la recherche européenne au nom de prescrits dogmatiques qui ne font pas consensus au sein de l'Union européenne;
- Que la recherche tienne compte de critères d'intérêt général et ne repose pas uniquement sur des critères économiques.

Les relations extérieures

Celles-ci doivent s'inscrire dans le respect strict des droits de l'Homme et du droit international (notamment humanitaire), des libertés individuelles et du rejet de toutes discriminations basées notamment sur le sexe, l'orientation sexuelle, l'origine ou les croyances.

Le CAL demande :

- Que toute nouvelle adhésion à l'Union européenne souscrive au respect des droits de l'Homme et de l'État de droit;
- Que les accords de coopération de l'Union européenne contiennent des clauses de conditionnalité démocratique exigeantes et fassent l'objet d'évaluations régulières;
- Que les libertés de conscience et de conviction soient promues dans les relations extérieures de l'Union européenne. Cela implique de défendre notamment la liberté de ne pas croire et celle de changer de religion ou de conviction;
- Qu'une attention particulière soit portée à la décriminalisation du blasphème et à la défense de la liberté d'expression vis-à-vis des convictions religieuses et philosophiques.

deMens.nu · Unie Vrijzinnige Verenigingen vzw

Federaal secretariaat
Brand Whitlocklaan 87
1200 Sint-Lambrechts-Woluwe
T 02 735 81 92
F 02 735 81 66

info@deMens.nu
bezoek ons op www.deMens.nu

v.u.: Sylvain Peeters - Oude Keulseweg 220 - 1933 Sterrebeek